

Výročí – Orbitalary

Spomienka na RNDr. Vieru Lučivjanskú, CSc.

JOZEF ŠTEFFEK

Fakulta ekológie a environmentalistiky TU Zvolen, T.G. Masaryka 24, 960 53 Zvolen, Ústav ekológie lesa SAV, Štúrova 2, SK-96053 Zvolen, e-mail: steffekjozef@yahoo.com

ŠTEFFEK J., 2008: Spomienka na RNDr. Vieru Lučivjanskú, CSc. – Malacologica Bohemoslovaca, 7: 9–10. Online seriál at <<http://mollusca.sav.sk>> 4-Feb-2008.

Ubehlo už 60 rokov od chvíle, keď oko poprednej malakozoologičky a geografky Vierky Lučivjanskej uzrelo krásy našej krajiny. Narodila sa 31.3.1947 v Partizánskom, kde vyštudovala základnú aj strednú všeobecnovzdelávaciu školu, ktorú v roku 1965 ukončila maturitou. V tom istom roku nastúpila na Prírodovedeckú fakultu UK do Bratislavy na odbor fyzická a regionálna geografia. Po promócii v roku 1970 bola prijatá na Zoologický ústav Prírodovedeckej fakulty UK, kde v nasledujúcom roku obhájila rigoróznú prácu na tému „Komplexný fyzickogeografický profil Malými Karpatmi“. Vierka však mala väčšie ambície a tak si podala žiadosť o prijatie na externú aspirantúru v odbore biogeografia. Začala sa intenzívne zaujímať o mäkkýše, v ktorých videla vynikajúce indikátory kvality aj vlastností prostredia. V spolupráci s Z. Feriancovou-Masárovou využila ako indikátorov aj vtáky pri hodnotení prírodných pomerov transektu Háj-Chopok na Liptove. Práve Liptov sa jej stal územím, ktoré preskúmala z hľadiska malakofauny a v roku 1977 výskum ukončila kandidátskou dizertačnou prácou na tému „Priestorová diferenciácia spoločenstiev mäkkýšov (vo vzťahu ku krajinným zložkám) v Liptove“. Na obhajobu práce a udelenie titulu kandidáta geografických vied (CSc.) však musela čakať ďalšie dva roky. Toto dielo patrí k základným biogeografickým prácam o tomto regióne, ktorého veľká časť bola zaplavená vodami Liptovskej Mary. V r. 1981 sa vydala za Petra Lučivjanského, s ktorým sa zoznámila na tábore ochrancov prírody. Od roku 1984 spolu vychovávali syna Štefana. Od r. 1988 pracovala na Zoologickom ústave PríFUK ako samostatný vedecký pracovník až do odchodu na invalidný dôchodok r. 1992. Od r. 1990 vykonávala funkciu vedúcej Oddelenia ekológie živočíchov a ochrany životného prostredia. Vtedy ešte netušila, že jej telo zhrýza ťažká choroba. Systematicky pracovala nad veľkou doktorskou prácou o travertínoch Slovenska. Prácu na tomto projekte však r. 1993 prerušila smrť.

Vierka bola mimoriadne aktívnou propagátorkou ochrany prírody. Stála v čele Komisie pre prácu s mládežou pri ÚV SZOPK, bola jedinou súdnou znalkyňou v problematike chovu slimáka *Helix pomatia*, spolupracovala so Štátnym veterinárnym ústavom v Bratislave, Veterinárnou nemocnicou v Trnave a mnohými ďalšími inštitúciami. Stála pri

zrode Databanky fauny Slovenska (DFS), pracovala na viacerých vedeckých úlohách a projektoch, z ktorých výsledky publikovala vo viac ako 30 vedeckých a desiatkach odborných časopisoch a zborníkoch. Je autorkou alebo spoluautorkou troch monografií. Vierka zanechala veľkú zbierku mäkkýšov, ktorá je uložená v Slovenskom národnom múzeu. Na jej stole zostalo niekoľko nedokončených prác, z ktorých boli niektoré po dokončení publikované v spoluautorstve.

Výber významnejších vedeckých a odborných prác s ťažiskom na malakofaunu

- FLASAR I. & KROUPOVÁ V., 1976: Die Malakofauna der Gewächshäuser in Bratislava (Tschechoslowakei). – Malakologische Abhandlungen (Dresden), 5, 11: 139–154.
- FLASAR I. & KROUPOVÁ V., 1976: *Gulella io* Verdcourt (Pulmonata, Stylommatophora), nový druh mäkkýše v našich sklenicích. – Živa (Praha), 24(2): 65–66.
- KROUPOVÁ V., 1976: Komplexný fyzickogeografický profil a náčrt regionalizácie profilového územia v Malých Karpatoch. – Acta geographica Univ. Com. (Bratislava), Geographico-physica, 2: 47–105.
- KROUPOVÁ V., 1977: Mäkkýše Katarínky v Malých Karpatoch a jej širšieho okolia. – Západoslovenské múzeum, Trnava, pp. 1–3.
- KROUPOVÁ V., 1978: Mäkkýše vybraných lokalít Kysuckých vrchov a Slovenských Beskyd z ochrannárskeho hľadiska. Prehľad odborných výsledkov XIII. TOP (Vychylovka, 1977). OV Prievidza a Kysucké múzeum Čadca, Prievidza, pp. 26–30.
- KROUPOVÁ V., 1979: Mäkkýše (Mollusca) chráneného náleziska Sedlisko pri Hlohovci. – Západné Slovensko, 6: 111–118.
- KROUPOVÁ V., 1979: Geografická charakteristika transektu Háj – Chopok so zreteľom na biotopy vtáčích spoločenstiev. – Questions geobiologicae (Bratislava), 22: 59–87.
- KROUPOVÁ V., 1980: Mäkkýše vybraných lokalít Hornej Nitry. – Prehľad odborných výsledkov XV. TOP (Bystricianska dolina, 1979), OV SZOPK a OPS Prievidza, pp. 79–84.
- KROUPOVÁ V., 1980: Ostrý vrch a jeho osídlenie mäkkýšmi. – Vlastivedný a metodický spravodaj okresu Trnava (Hlohovec), 2: 22–33.
- KROUPOVÁ V., 1981: Indikačná hodnota mäkkýšov pri výskume relatívne zachovalých a narušených krajinných celkov. – Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Com., 7: 271–280.
- KROUPOVÁ V., 1981: Mäkkýše Kunova. – Spravodaj Oravského múzea, 1: 45–46.

- KROUPOVÁ V., 1982: Mäkkýše a možnosti využitia ich výskumov pri ochrane prírody horného Ponitria. – Horná Nitra, 10: 129–153.
- KROUPOVÁ V., 1986: Krajinnookologická charakteristika mäkkýšov Liptova. – Acta ecologica (Bratislava), 11, 121 pp.
- KROUPOVÁ-LUČIVJANSKÁ V., 1984: Diagnóza súčasného stavu krajiny Bratislavy a jej okolia na základe mäkkýšov. – Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Com. (Bratislava), 9: 83–91.
- LUČIVJANSKÁ V., 1985: Vývoj a výsledky malakozoologického výskumu na území Bratislavy. – Zoocenózy urbánnych a suburbánnych celkov so zvláštnym akcentom na podmienky Bratislavy, Zborník referátov z konferencie, 25.–27. 3. 1985, Smolenice, Bratislava, pp. 20–24.
- LUČIVJANSKÁ V., 1986: Mäkkýše stredného Ponitria so zvláštnym zreteľom na západné svahy Tríbeča. – Rosalia, 3: 113–135.
- LUČIVJANSKÁ V., 1986: Predbežné výsledky výskumu mäkkýšov ŠPR Bindárka. – Odb. výsledky IV. Zsl. TOP (Beckov, 1985), Bratislava, pp. 129–140.
- LUČIVJANSKÁ V., 1988: Výskum mäkkýšov Slánskych vrchov počas XII. Vsl. TOP-u. – Prehľad odb. výsledkov XII. Vsl. TOP (Sigord-Kokošovce, 1988), Prešov, pp. 114–122.
- LUČIVJANSKÁ V., 1988: Inventarizačný výskum Slánskych vrchov. – Prehľad odb. výsledkov XII. Vsl. TOP (Sigord-Kokošovce, 1988), Prešov, pp. 123–134.
- LUČIVJANSKÁ V., 1989: Výskum mäkkýšov počas XXIV. TOP-u. – Prehľad odb. výsledkov XXIV. TOP (Lúky pod Korlátom), pp. 191–205.
- LUČIVJANSKÁ V., 1990: Poznatky o mäkkýšoch Košíc a ich okolia získané počas XIII. Vsl. TOP. – Prehľad odb. výsledkov XIII. Vsl. TOP (Košice-Kavečany, 1989), Košice, pp. 34–52.
- LUČIVJANSKÁ V. in Kolektív, 1990: Zbor – Komplexný prírodovedný výskum, II. – Osveta, Martin, 500 pp.
- LUČIVJANSKÁ V., 1991: Recentné malakocenózy travertínových lokalít na Slovensku. I. Mäkkýše CHPV Hranovnické pleso. – Ochrana prírody (Bratislava), 11: 7–19.
- LUČIVJANSKÁ V., 1991: Mäkkýše Zobora a jeho predpolia. – Zbor, 2: 17–38.
- LUČIVJANSKÁ V., 1991: Vyhodnotenie malakofauny z náplavu hornej Oravy. Význam náplavu pre zoológiu a ochranársku prax. – Prehľad odborných výsledkov XXVII. TOP (Oravská priehrada, 1991), L. Mikuláš-Námestovo-Dolný Kubín, pp. 27–31.
- LUČIVJANSKÁ V., 1991: Inventarizačný prieskum malakofauny oravského regiónu. – Prehľad odborných výsledkov XXVII. TOP (Oravská priehrada, 1991), L. Mikuláš-Námestovo-Dolný Kubín, pp. 23–26.
- LUČIVJANSKÁ V., 1992: Mäkkýše ŠPR Rojkovské rašelinisko. – Ochrana prírody (Liptovský Mikuláš), 1: 269–278.
- LUČIVJANSKÁ V., 1993: Recentné malakocenózy travertínových lokalít na Slovensku. II. Mäkkýše travertínov Ipeľskej pahorkatiny. – Ochrana prírody (Liptovský Mikuláš), 2: 47–63.
- LUČIVJANSKÁ V. & Richnovszky A., 1984: Daten zur Molluskenfauna der tschechoslowakischen Nebenflüsse der Donau. – 24. Arbeitstagung der IAD, Szentendre (Ungarn), 8: 167–169.
- LUČIVJANSKÁ V. & ŠTEFFEK J., 1991: Malakozoologická zbierka MgPh. Tibora Weisza a jej význam pre slovenskú zoológiu 1. (Venované nedožitým 75. narodeninám). – Zborník Slovenského národného múzea, 37: 55–83.
- ŠTEFFEK J. & LUČIVJANSKÁ V., 1995: Mäkkýše Javorníkov. – Prehľad odborných výsledkov 26. TOP (Makov, 1990), Spišská Nová Ves, pp. 71–78.
- ŠTEFFEK J. & LUČIVJANSKÁ V., 1999: Die Mollusken (Mollusca) im slowakische Teil der Donau. – Folia Malacologica, 7: 29–41.
- ŠTEFFEK J. & LUČIVJANSKÁ V., 2002: The mollusk fauna of the Slovakian part of the River Danube. – Soosiana, 23: 49–72.
- ŠTEFFEK J. & LUČIVJANSKÁ V., 2005: Nové poznatky o mäkkýšoch severovýchodného Slovenska. – Natura carpatica, 46: 103–120.
- ŠTEFFEK J., LUČIVJANSKÁ V. & LUČIVJANSKÝ P., 1995: Ekosozologické vyhodnotenie mäkkýšov NPR Stratená. – Natura Carpatica, 36: 103–118.
- ŠTEFFEK J., LUČIVJANSKÁ V. & VAVROVÁ Ľ.: A study of succesional processes on travertines in the Hornádska kotlina valley on the basis of Molluscs (Mollusca) (the Slovak Republic). – Ekológia (Bratislava), in press.
- ZLINSKÁ J. & LUČIVJANSKÁ V., 1984: Zvyšok pôvodného lužného lesa v Považskom Inovci. – Zborník zo IV. zjazdu Slov. bot. spol., Nitra, pp. 273–278.